

Koordinovaný přístup k sociálně vyloučeným lokalitám

Zápis č. 11

Pracovní skupina Bydlení

dne 9. září 2015, Magistrát města Brna, Koliště 19

zasedací místnost

Přítomni:

dle prezenční listiny

Program:

1. Zahájení a úvod.
2. Projednání návrhu priorit a cílů Strategického plánu sociálního začleňování v oblasti bydlení.
3. Harmonogram dalších prací.
4. Závěr.

1. Zahájení a úvod

Setkání PS Bydlení zahájil vedoucí skupiny Mgr. Jan Snopek, přítomné přivítal a seznámil je s programem jednání. Poslední setkání PS Bydlení se uskutečnilo koncem července a bylo věnováno metodám hodnocení úspěšnosti různých typů bydlení s podporou. V průběhu prázdnin kromě toho proběhla řada jednání, např. kulatý stůl pro starosty městských částí, setkání se zástupci NNO atd.

2. Projednání návrhu priorit a cílů Strategického plánu sociálního začleňování v oblasti bydlení

Dále byly představeny jednotlivé priority v oblasti bydlení. Celkem bylo definováno pět priorit:

1. Zajištění dostupnosti běžného nájemního bydlení pro lidi bez domova či vyloučené z bydlení (v nevyhovujícím či nejistém bydlení)

Obecný cíl:

1.1 Realizace a vyhodnocení pilotních projektů

Specifické cíle:

- 1.1.1 Realizace a vyhodnocení pilotního projektu přístupu rapid re-housing pro rodiny dětmi z ubytoven
- 1.1.2 Realizace a vyhodnocení pilotního projektu přístupu housing first pro osamělé lidi bez domova
- 1.1.3 Realizace a vyhodnocení pilotního projektu přístupu housing first pro lidi trpící závislostmi a rozšíření projektu přechodových bytů Pasáž dosud realizovaného Společností Podané ruce
- 1.1.4 Rozšíření kapacit programu Prevence bezdomovectví (dosud realizovaného Armádou spásy)
- 1.1.5 Realizace a vyhodnocení Programu prostupného bydlení Magistrátu města Brna
- 1.1.6 Realizace projektu chráněného bydlení pro lidi závislé na alkoholu, hazardním hraní nebo léčích, kteří ukončili ústavní nebo ambulantní léčbu závislosti a abstinují

Ing. Lesák doplnil, že nositelem projektů 1.1.1, 1.1.2 a 1.1.5 bude statutární město Brno, projekty 1.1.3, 1.1.4 a 1.1.6 budou realizovat NNO.

Dále upozornil, že v současné době jsou dva druhy cílů: cíle, u kterých je již jasné, kdo je bude realizovat a pak cíle, které jsou zatím ve stadiu „vize“ – je vytvořen rámec pro další diskuze a vyjednávání, aby se zjistilo, zda jsou vůbec reálné.

Obecný cíl:

1.2 Snížení systémových bariér v přístupu k obecným bytům

Specifický cíl:

1.2.1 Změna pravidel přidělování bytů, jež sjednotí kriteria a sníží prahy v přístupu k těmto bytům

Obecný cíl:

1.3 Zvýšení dostupnosti standardního nájemního bydlení na soukromém trhu

Specifické cíle:

1.3.1 Pilotní testování sociální nájemní agentury, která bude zprostředkovávat standardní bydlení domácnostem v bytové nouzi

1.3.2 Pilotní ověření garančního fondu, jenž bude v odůvodněných případech sloužit ke krytí škod

1.3.3 Pilotní ověření tzv. inkluzivního bydlení, tj. zajištění, že část bytů v soukromých investicích nově budovaných bytových domech bude využita pro účely sociálního bydlení

2. Investice do bytového fondu pro účely sociálního bydlení

Obecné cíle:

2.1 Zvýšení kapacit sociálního bytového fondu prostřednictvím investic

Specifické cíle:

2.1.1 Rekonstrukce městských bytů pro účely sociálního bydlení

2.1.2 Pořízení bytů neziskovými organizacemi za účelem provozování sociálního bydlení

2.2 Pomoc se zajištěním vybavení bytů pro nemajetné domácnosti prostřednictvím zřízení nábytkové banky

2.2.1 Vytvoření nábytkové banky

3. Zavedení efektivního systému prevence ztráty bydlení

Obecné cíle:

3.1 Vytvoření funkčního systému prevence ztráty bydlení přinejmenším ve všech MČ zatížených existencí SVL nebo ubytoven

3.2 Aktualizace a implementace „Metodiky pro vymáhání dluhů na nájemném z bytů v domech v majetku města Brna a zajištění prevence ztráty bydlení“

Zatím cca 15 brněnských městských částí projevilo zájem podílet se na vytvoření funkčního systému prevence ztráty bydlení.

Ing. Březa se dotázal, v čem spočívá prevence ztráty bydlení. Mgr. Snopek sdělil, že tento systém bude navazovat na projekt Druhá šance a na projekt realizovaný Správou nemovitostí MČ Brno-střed, DROM, romské středisko a IQ Roma servis, půjde o systém včasné informovanosti o neplacení nájemného, dluhové poradenství atd. Mgr. Milota doplnil, že na základě předem stanovených indicií bude možné předcházet nákladnému a složitému vystěhovávání nájemníků.

Ing. Lesák doplnil, že velká část zatím navržených „opatření“ není směřována na získání dotací, ale je spíše systémového charakteru.

4. Podpora sociálních a komunitních služeb zaměřených na řešení problémů spojených s bydlením a funkčními sousedskými vztahy

Obecné cíle:

- 4.1 Rozšíření kapacit sociální práce a dalších služeb zaměřených na řešení bytové situace pro rodiny s dětmi a jednotlivé lidi bez domova či vyloučené z bydlení
 - 4.2 Pilotní ověření participativních přístupů ke správě bytového fondu obývaného domácnostmi z cílové skupiny a zjišťování zpětné vazby nájemníků
 - 4.3 Zavedení funkce mediátorů zaměřujících se na řešení sousedských konfliktů a prevenci napětí ve vztahu k nově integrovaným stigmatizovaným rodinám
- Specifické cíle zatím nebyly stanoveny.

Mgr. Lahoda se dotázal, co si máme představit pod cílem 4.2? Mgr. Snopek doplnil, že toto „pilotní ověřování participativních přístupů“ se bude moci realizovat i v domech, kde bude jen několik bytů s problematickými nájemníky. K tomuto bodu nejsou zatím zpracovány projektové fiše, ale jsou připraveny projektové záměry NNO, z akademické sféry apod.

5. Vytvoření, implementace a monitoring naplňování koncepce sociálního bydlení

Obecné cíle:

- 5.1 Vytvoření a implementace systému řízení informací o bezdomovectví
 - 5.1.1 Vytvoření a implementace systému monitoringu bezdomovectví a dopadů politik zaměřených na ukončování bezdomovectví, který bude následně pravidelně vyhodnocován a předkládán zastupitelstvu
 - 5.1.2 Vytvoření a implementace systému koordinace a sdílení informací v oblasti bezdomovectví a jeho prevence
- 5.2 Příprava a schválení aktualizované koncepce sociálního bydlení
 - 5.2.1 Zpracování podkladových analýz včetně vyhodnocení pilotních projektů
 - 5.2.2 Vypracování aktualizované koncepce sociálního bydlení
 - 5.2.3 Pilotování vládní koncepce sociálního bydlení v ČR (zapojení do individuálního projektu MPSV)

Ing. Březka upozornil na problematiku zejména starších osob, kterým zemře partner, a následně zůstávají sami ve velkých bytech. Měl by být nastaven systém komunikace s veřejnou správou, který by umožňoval podchytit tyto případy včas. Úřady se tomu však brání – nechtějí plnit funkci „realitní kanceláře“.

Ing. Hakl se dotázal, jak velká je cílová skupina, které se problematika týká? Mgr. Snopek sdělil, že celkový počet není k dispozici, máme však údaje o počtech lidí bez přístřeší, žijících na ubytovnách, o počtech dlužníků apod. Ing. Lesák doplnil, že u každého cíle bude kvantifikováno, na jak velkou cílovou skupinu bude zaměřen. Celkový počet je obtížné stanovit, protože se jedná o různorodé cílové skupiny.

Ing. Hakl vyjádřil domněnku, že se tímto zabývá příliš široké spektrum problémů (je mnoho cílů, mnoho projektů) – dle jeho názoru by bylo lepší začít od menších cílů. Je nebezpečí, že se v tomto komplikovaném systému ztratíme. Jednoduše by se dalo říct, že máme nedostatek bytů. Ing. Lesák uzavřel, že konkrétní záměry, které mají konkrétního realizátora dávají v součtu požadavek na cca 450 sociálních bytů. Ing. Kalášková doplnila, že tyto byty vzniknou z velké části převedením stávajících bytů do jiné kategorie (BO chce jít cestou rekonstrukcí „vybydleného“ bytového fondu).

Mgr. Fialík upozornil, že v rámci IPRM IOP došlo ke koncentraci „problémových“ obyvatel v jedné lokalitě. Zástupci BO oponovali, že udržení obyvatel v lokalitě bylo jednou z podmínek poskytnutí dotací. Kromě toho se z měkkých projektů IPRM nerealizoval ani jeden, proto teď chtějí vidět fiše projektů, které se v problémové lokalitě mají uskutečnit. Je třeba klást důraz na to, aby šla realizace ruku v ruce. Ing. Lesák konstatoval, že než bude soubor všech fiší, který bude přílohou SPSZ, předložen ke schválení orgánům města, dostane

jež k dispozici také komise složená z vedoucích pracovních skupin a vedoucích dotčených odborů MMB. Š. Ripka potvrdil, že v rámci IPRM se nepodařilo důsledně propojit jednotlivé projekty, ale mělo by se to podařit v rámci KPSVL.

Ing. Kalášková uvedla, že v rámci EURO CITIES se věnuje problematice bydlení již řadu let a i v zahraničí se přístup k problematice sociálního bydlení v čase vyvíjí a mění (vyčlenění X segregace).

Ing. Hakl konstatoval, že v „normální“ bytové zástavbě domy fungují, problematické domy jsou jen v několika MČ. Problémové skupiny obyvatel mají tendenci se samy koncentrovat do určitých lokalit, nechťejí se začlenit mezi majoritu. Neměli bychom nikoho nutit do začleňování násilím. Mgr. Vaňková uvedla, že IQ Roma servis má i zkušenosti opačné, kdy se lidé chtějí vymanit ze svého prostředí.

Mgr. Snopek uzavřel tento bod návrhem přidělování sociálních bytů v rámci Strategického plánu sociálního začleňování v letech 2016 – 2018 (viz příložená prezentace, slide 9). Součástí této prezentace je také přehled dosud zaslaných fiší projektů NNO a města Brna (slide 10 a 11).

3. Harmonogram dalších prací

Poté Mgr. Snopek nastínil harmonogram dalších aktivit v rámci Koordinovaného přístupu k sociálně vyloučeným lokalitám:

Do poloviny září 2015 – finalizace fiší

Do konce září 2015 – finalizace SPSZ

Říjen 2015 – projednávání SPSZ v komisích a výborech města Brna

Začátek listopadu 2015 – předložení SPSZ ke schválení orgánům města Brna

Konec listopadu 2015 – schůze PS k implementaci SPSZ

Konec prosince 2015 – výzva OPZ

Jaro – podzim 2016 – podávání projektů OPZ

Jaro 2016 – očekávána výzva IROP

4. Závěr

Další setkání PS Bydlení bude svoláno prostřednictvím pozvánky.

Brno 15. září 2015

Zapsala: PhDr. Iva Řežábková